

Hodnoticí aktivita

Vydatnost pramene

Anotace

Hodnoticí aktivita je zaměřena na ověření úrovně kompetence pracovní, a to prostřednictvím realizace zadaného pracovního postupu. Žáci podle instrukcí opakovaně měří vydatnost pramene. Měření provedou celkem pětkrát a ze získaných výsledků pak podle zadaných instrukcí vyberou vhodné hodnoty, ze kterých vypočítají průměr. Hodnoticí aktivita poskytuje zejména informaci o tom, do jaké míry žák dodržuje doporučený pracovní postup. Podle potřeb a možností mohou žáci úkol plnit buď individuálně, nebo ve skupinách.

Komplexní systém hodnocení, CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_001/0000751

Věk – cílová skupina

6.–9. třída

Časová dotace (rozsah výuky)

Cca 20 minut

Znalostní a kompetenční předpoklady žáků

Realizace hodnoticí aktivity je snazší v případě, že má žák dostatečné matematické znalosti a dovede například vypočítat aritmetický průměr nebo převádět minuty na sekundy. Úloha je však navržena tak, aby případná neznalost těchto postupů žáky neomezovala (žáci mají v návodu stručně vysvětleno, jak tyto operace provést).

Prostorové a materiální požadavky na realizaci

Navrženou hodnoticí aktivitu je nejlepší realizovat na vhodném místě v terénu, lze je však uskutečnit i v běžné učebně (místo pramene v tomto případě poslouží vodovodní kohoutek). Počet dostupných jednotlivých zdrojů vody je z hlediska prostorových a materiálních požadavků nejvíce limitujícím faktorem, protože ovlivňuje počet žáků, kteří se u zdroje stihnou vystřídat, a tím pádem mohou být hodnoceni. Navýšení počtu zdrojů vody (např. vodovodních kohoutků) umožní zvýšení počtu žáků, kteří mohou úlohu nezávisle na sobě plnit. Dalším omezením je případné cákání vody během měření, kterému nelze zcela zamezit. Ideálním místem pro plnění úkolu ve velkém počtu žáků by tak byla například velká umývárna v kempu, například v rámci terénního cvičení či školního výletu. V případě, že máme k dispozici pouze jeden zdroj vody (pramen, vodovodní kohoutek apod.), je třeba přizpůsobit tomu organizaci řešení úlohy (viz dále). V případě, že úlohu řešíme ve škole a chceme se vyhnout tomu, že v okolí umyvadla bude všude mokro, můžeme dle možností např. požádat školníka o vyvedení hadice na školní pozemek. Konkrétní řešení realizace může být individuální a bude záležet na možnostech a potřebách konkrétního vyučujícího, výše uvedená omezení je však třeba vzít v úvahu a přizpůsobit jim celkové pojetí realizace úlohy.

Pomůcky (pro každého žáka): nádoba na vodu o známém objemu (nejlépe kyblík s vyznačenými ryskami), stopky, kalkulačka (lze využít tyto funkce v mobilních telefonech), pracovní list, psací potřeby, případně podložka na psaní

Vzdělávací obor

Zeměpis

Očekávaný výstup

Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů.

Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny.

Hodnocená klíčová kompetence

Klíčová kompetence pracovní.

Podrobnější informace k hodnoceným schopnostem a dovednostem klíčové kompetence

Hodnoticí aktivita je zaměřena na aspekt kompetence pracovní (činnost v rámci daných podmínek).

Při řešení KPP budou žáci uplatňovat následující schopnosti a dovednosti:

- dodržuje vymezená pravidla,
- dodržuje ověřené pracovní postupy.

Hodnoceny jsou první tři úrovně dosažené míry rozvoje KK, tj. „začínající“, „poučený“ a „aktivně užívající“. Úroveň „pokročilý“ úlohou hodnocena není.

Součásti hodnoticí aktivity

- Vydatnost pramene – pracovní list žáka
- Vydatnost pramene – záznamový arch
- Vydatnost pramene – hodnocení hodnoticí aktivity

Struktura a organizace realizace hodnoticí aktivity

Žáci dostanou zadání úkolu, kterému může předcházet krátký výklad učitele zaměřený na problematiku hydrologických měření, jichž je daná úloha příkladem.

Organizaci úkolu učitel přizpůsobí možnostem. Učitel zváží, zda je z časového hlediska reálné, aby úlohu stihli všichni žáci řešit, nebo zda ji budou řešit jen někteří (tj. ti, kteří budou hodnoceni). Existuje více možností, jak umožnit řešení úlohy více žákům. Jednou z nich je zařazení této úlohy do většího projektu, ve kterém budou žáci rozděleni do skupin, přičemž každá skupina bude řešit jiný úkol. Skupiny se tedy mohou střídat na různých stanovištích a k řešení této úlohy se postupně dostanou všichni žáci.

Rozsah hodnocení

Učitel hodnotí práci vybraných žáků, jejichž práci je schopen průběžně sledovat a zaznamenávat (cca 6 žáků).

Hodnocení

Hodnocení je podrobně popsáno v samostatném oddílu.

Obměna hodnoticí aktivity ve výuce

Úlohu je možné využít také jako rozvíjející (tj. učební, tedy sloužící k rozvoji kompetence) nebo jako aktivitu zaměřenou na obsah, bez hodnocení KK. Hodnocení žáků v navržené aktivitě

tak může sledovat jen věcnou stránku výkonů žáků, tj. zda (ne)správně zjistili vydatnost pramene, nebo může mít charakter formativní, tj. dává zpětnou vazbu žákům o tom, co se jim podařilo a v čem mají slabiny.

Úlohu je také možné využít k rozvíjení dalších kompetencí, např. KK sociální a personální, konkrétně dovednost účinné spolupráce (žáci v takovém případě plní úkoly ve skupinách – tato možnost je níže popsána), nebo KK k řešení problémů – tu je možné rozvíjet např. tak, že žákům nedáme k dispozici návod, ale necháme je vhodný postup samostatně odvodit, přičemž návod mohou dostat teprve po případném neúspěšném pokusu o navržení vlastního postupu. Taková obměna by však již nepřispívala k rozvoji nebo ověřování dosažené úrovně KK pracovní, pro kterou byla úloha původně navržena.

Úlohu lze zorganizovat také tak, že si žáci jednotlivé kroky rozdělí mezi sebou (nebo rozdělení úkolů určí učitel, aby předešel zbytečnému zdržení způsobenému tím, že by si žáci úkoly rozdělovali sami), tedy například v pětičlenné skupině provede každý žák jedno měření, někdo má na starosti zapisování apod. V tomto případě ovšem může být hodnocena pouze skupina jako celek, protože některých činností se nezúčastní všichni žáci.

